

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR, 1948 május 14, péntek

A MAGYAR NEMZETI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPI LAPJA

V. ÉVFOLYAM 110. szám

Ki kell tölteni a keretet

Jóformán nem telik el úgy nap, hogy államéletünk valamelyik ágazatában ne tennének közre új rendelkezést. Egyik nap az adófizetést szabályozzák vagy a kisiparosokat osztályozzák adófizetési szempontból. A másik nap a közigazgatás eddig szokásos ügymenetén változtatnak vagy a közöltatás és a hadsereg életében módosítanak valamit. A napi gondjával és tevékenységével elfoglalt ember legtöbbször rá sem ér a rendelkezések értelmezésére s különösen figyelmen kívül hagyja, ha történetesen nem vág közvetlenül az ő mindennapi tevékenységébe vagy tennivalóiba. Pedig e látszólagos, sokszor jelentéktelen apró intézkedések, ha közelebről szemügyre vesszük, igen sokat mondhatnak el mindannyiunk számára.

Széles tömegelők javarésze valahogy úgy gondolkozik, hogy a Népköztársaság kiküldetésével és az új alkotmány megszavazásával és életbeléptetésével voltaképpen már meg is született az a demokratikus államforma, amelyről legjobbjaink álmodoztak s amelyet a demokratikus pártjaink és szervezeteink az ország népének megígértek. Nyilvánvaló, hogy államéletünkben a gyökeres fordulat ekkor következett be. Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy akár a Népköztársaság kiküldetése, akár az új alkotmány megszavazása és életbeléptetése maradéknélkül megoldotta az újfajta államélet minden kérdését. A Népköztársaság kiküldetésével s az új alkotmány megalkotásával lényegében csak az alapot vetettük meg. Keretet teremtettünk, amelyet az államélet minden ágazatában, de ezen túlmenően az állampolgároknak az államhoz való viszonyában is, merőben új tartalommal kell megtöltenünk.

Mindenki tud valamit arról, hogy az új alkotmány megszavazása után született meg az ország első valóban demokratikus költögetése. Am, ennek gyakorlati alkalmazása és végrehajtása az egész állami pénzügyi gépezet átstrukturizálását és átalakítását s ezzel egyidejűleg az egész pénzügyi és adózási rendszer reformálását is megköveteli. Ugyanígy gyökeres átszervezésre, átalakításra, reformra van szükség közigazgatási és igazságügyi rendszerünkben is. Újfajta tisztviselői és igazságügyi kar nevelésére van halaszthatatlan szükség. De beszélhetnénk a szövetkezettek, a földművelés, a tanügyi vagy az ipari élet halaszthatatlan reformjáról vagy az együttélés nemzeti egységének egységesítéséről, egymáshoz való viszonyának és jogainak az új alkotmány szellemében való gyakorlati rendezéséről.

A naponta megszülető új rendelkezések és intézkedések legtöbbször e kérdések gyakorlati megvalósítására utalnak. Hiba volna azonban arra a kényelmes polgári álláspontra helyezkedni, hogy mindent felülről várva, ölbetűt kézzel nézzük az új típusú államélet ilyenféle megszületését. A Népköztársaság megvalósítása, az ország új alkotmánya, de valamennyi demokratikus intézkedés, amely 1944 augusztus 23 óta nálunk megszületett, csakis és kizárólag az ország dolgozó tömegeinek pártjaink és szervezeteink vezetésével folytatott öntudatos harcának és munkájának az eredménye. Elengedhetetlen szükség-szerűség tehát, hogy mindannyian, ki-ki a maga helyén és elsősorban önmagán kezdve, egyfelől érvényt szerezzon kormányunk új szellemi rendelkezéseinek, másfelől, hogy mindennapi munkájával maga is hozzájáruljon az új típusú államélet mielőbbi megvalósításához. Az ipari munkásság itt is példamutatóan jár elől. Szükséges, hogy az új típusú ipari munkás mielőbb megszűlessék az új típusú tisztviselő, az új típusú híró, az új típusú kereskedő és az új típusú iparos is. Az eddig hozott kormányintézkedések és reformok s az ezáltal hozandók csakis ezeknek megszületése után lesznek és lehetnek igazán életteliek. (d. sz.)

A béke erőinek hatalmát bizonyítja

az amerikai-szovjet jegyzékváltás

— írja a „RUDE PRAVO”

Az amerikai kormány kétértelmű magatartást tanúsít

Az egész világsajtó az amerikai-szovjet jegyzékváltás tényével foglalkozik. A francia demokrata lapok hangsúlyozzák a Szovjetunió törhetetlen békekamarát és a jegyzékváltást rendkívül fontos eseménynek tüntetik fel. A jegyzékváltás tartalmát tekintve, a francia lapok általában a Szovjetunió sikerének tekintik.

Angliában a kormány a hivatalos körök elutasító és inkább tartózkodó magatartásával szemben a közvélemény és a sajtó nagy örömmel és megelégedéssel, megnyugvással fogadta a jegyzékváltást hírt.

Az angol hivatalos körök magatartása egészen más, mint a lakosságé és a sajtóé. A kormány hivatalos szóvivője a jegyzékváltással kapcsolatban a sajtónak adott nyilatkozatában háromszor is kiemelte azt a tényt, hogy a jegyzékváltást megelőző diplomáciai tárgyalásokról és magáról a jegyzékváltásról az angol kormánynak semmiféle értesülése nem volt. Az angol kormányt teljesen váratlanul érte az esemény, de különösen Bevin külügyminiszternek szerzett kellemetlen meglepetést, mert az angol külügyminiszter az utóbbi időben az európai 16 nemzet kongresszusán, de a többi értekezleteken is az Egyesült Államok kedvét keresve, állandóan elgáncsolni igyekezett az angolszászok és Szovjetunió közötti közeledést.

Az angol munkásság, a kormány elgondolásával ellentétben, nagy örömmel üdvözölte a jegyzékváltást hírt. A kormány bel- és külpolitikáját bírálva, a szakszervezetek Anglia legszorosabb gazdasági együttműködésének szükségességét hangsúlyozzák a Szovjetunióval és a kelet-európai népi demokráciák országaival.

Ismét megnyilvánult a szovjet békeakarái

Angol kormánykörök egyelőre a tájékozódás álláspontján vannak. Rámutatnak arra, hogy a szovjet-amerikai jegyzékváltás után az elérhető legkisebb engedmények útjában is hatalmas erők vonultak fel.

Az angol és francia kommunista pártok lapjai a londoni Daily Worker és a párisi L'Humanité nagy örömmel üdvözölik a jegyzékváltást és rámutatnak arra, hogy a Szovjetunió a jegyzékváltás alkalmával határozottan kifejezte törhetetlen békekamarát.

A svéd lapok kiemelik a jegyzékváltás megtörténését azt a tényt, hogy a Szovjetunió az amerikai jegyzékre gyorsan na-lá-

zott választ adott. De a svéd külügyminiszter nyilatkozata is a szovjet-amerikai jegyzékváltással van kapcsolatban mert a legutóbbi napokban kijelentette, hogy Svédország nem vesz részt semmiféle átalakításban. E nyilatkozatából arra lehet következtetni, hogy az északi államok között legutóbb lefolyt katonai szövetség megalakítására vonatkozó tanácskozások nem vezettek eredményre.

A csehszlovák Kommunista Párt hivatalos lapjának, a prágai „Rude Pravo”-nak a jegyzékváltással kapcsolatban írt vezércikke azt mondja, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti közeledés a békepolitika és a békeerők növekedésének közvetlen eredménye. Az amerikai jegyzékre az Egyesült Államokban rövidesen bekövetkező választások, a hatalmas munkássztrájkok, a gazdasági élet növekvő válsága és a hivatalos köröknek a Szovjetunióval szemben tanúsított ellenséges magatartása miatt a közvélemény ellenzése adott okot. A legutóbbi időkben bekövetkezett események rábírták az Egyesült Államokat, hogy megtegyék az első lépést a Szovjetunióval megindítandó tárgyalásokhoz.

A lap a továbbiakban a jelenlegi helyzet miatt az Egyesült Államok hivatalos köreit vádolja más országok külügyeibe való beavatkozással, példának hozva fel Görögországot, és Olaszországot. Ugyanakkor kifogásolja az Egyesült Államoknak az egész világra kiterjedő támaszpontszerzési politikáját. A lap megállapítja: gazdasági téren olyan együttműködés

Az USA nem kezdemenyoz tárgyalásokat

Az amerikai — és szovjet jegyzékváltással kapcsolatban élénk fényt vet az amerikai kormány kétértelmű magatartására Marshall amerikai külügyminiszternek egy Washingtonban az újságírók előtt tett nyilatkozata. Marshall szerint Beddel Smith, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete Molotovnak átadott jegyzékében nem tett javaslatot az általános vitára, vagy a tárgyalások megkezdésére. Azt a kijelentést is tette, hogy kormányának nem áll szándékában a kétoldali tárgyalások kezdeményezése.

Végül egy hozzátettett kérdésre azt a választ adta, hogy a Szovjetunió részéről mint az első

megteremtésére van szükség, amely az Egyesült Nemzetek alapszabályaihoz alkalmazkodik.

— Csak az első lépés néhez a kölcsönös bizalom megteremtésére — írja a lap. — A béke erőinek hatalmát bizonyítja ez a jegyzékváltás és országi kudarcát a háborúra és nemzetközi bonyodalomra uszítóknak.

engedményeket és a kérdések tisztázását a koreai helyzet, a berlini szövetséges katonai kormányzatok javaslatainak összeegyeztetését, valamint az osztrák kérdés megoldását várja.

Londonban Bevin angol külügyminiszter a jegyzékváltással kapcsolatban tett nyilatkozata arról szól, hogy az angol külügyminiszternek pillanatnyilag nincs módjában bírálni a jegyzékváltást. Kijelentette Bevin, hogy a jegyzékváltás teljesen titkos volt és csak Molotov válasza után értesült arról. Nem helyesli értekezlet megtartását, mindaddig, amíg bizonyos alapvető kérdések nem tisztázódnak.

Csehszlovák kormányküldöttség érkezett Bukarestbe

BUKAREST — (Agerpres) Kedden délután repülőgépen megérkezett a banácsi repülőtérre az a csehszlovákiai kormányküldöttség, amely részvesz „Az épülő új Csehszlovákia” elnevezésű kiállításon. Ezt a kiállítást a csehszlovákiai tájékoztatásügyi minisztérium támogatásával a Román

Csehszlovák Társaság rendezi. A csehszlovák kormányküldöttség tagjai: Capika Alexa igazságügyminiszter, dr. Hosmeister Adolf, a tájékoztatásügyi minisztérium vezértitkára, Jandra Jarosláv követségi tanácsos, Lubomír, a csehszlovákiai filmvállalat vezérigazgatója és Crusa Zdenek,

a csehszlovák távirati iroda, a CTK főszerkesztője. A kormányküldöttséggel együtt érkezett meg Bukarestbe Ivascu Gheorghe a Román Népköztársaság tájékoztatásügyi minisztériumának sajtóigazgatója és Kudernak csehszlovák nagykövetségi tanácsos.

A Szabad Görögországot Segélyező Bizottság

csütörtökön, május 13-án délután 4 órakor

tiltakozó nagygyűlést

rendez

Kolozsváron, a Szabadság-téren (Forum mozi előtt), a görög antillaszta harcások kivégzése ellen

Tennivalók az állampolgársági kérdések rendezésére

A román állampolgárság megszerzése tekintetében nagyfontosságú rendelkezéseket tartalmaz a hivatalos lap 1947 május 30-i számában megjelent 162/1947. számú törvény, a lakosság bizonyos csoportja állampolgárságának szabályozására. Fontos tennivalókat ír elő e törvény, amelyeknek 1948 május 30-ig kell eleget tenni.

MIK KAPHATNAK ÁLLAMPOLGÁRSÁGOT?

A 162/1947. számú törvény első sorban azoknak a helyzetét szabályozza, akiket az elmúlt rendszerek hibájából, vagy az egyesek nemtörődomsége miatt nem írtak be az állampolgársági névjegyzékbe, jóllehet jogszerint román állampolgárok voltak. Ezekre nézve a törvény kimondja, hogy „román állampolgárok, még ha nem is tettek eleget a román törvények által megkívánt alakításoknak, mindazok, akik 1920 szeptember 26-án a Román Állam joghatósága alá tartozó területen laktak (tehát nem illetőséget kértek a törvény), vagy akik az előtt az időpont előtt az előbb említett területen születtek, valamint akik olyan szülőktől származtak, akik ebben az időpontban a fentebbi területen laktak.” Ezek vaglyagos feltételek. Eleget kell tenni.

Nem tekinthetők román állampolgároknak azok, akik törvényes úton idegen állampolgárságot szereztek, vagy akik román állampolgárok voltak, de erről kifejezetten lemondottak. A törvény értelmében úgy kell tekinteni, mint akik román állampolgárságukról lemondottak, mindazokat, akik 1940 augusztus 30-át megelőzően 10 éven át megszakítás nélkül külföldön laktak érvényes útlevelel, azok kivételével, akik szolgálati érdekből voltak távol, vagy akiknek vízum, vagy útlevél iránti kérelmét faji okokból, vagy fasisztaellenes magatartásuk miatt utasították el. Ugyancsak úgy kell tekinteni, mint akik önként lemondottak a román állampolgárságukról azokat is, akik önként léptek be az Egyesült Nemzetek elleni háborút viselő valamely idegen állam szolgálatába, vagy résztvettek ilyen állam valamely katonai vagy félkatonai alakulatában.

A törvény parlamenti vitája során (lásd a hivatalos lap III-ik részének 1947 augusztus 7-13-ik számát), továbbá az igazságügyminiszternek a törvénykezések elnökeihez intézett 1948 február 24-i 15.163-as számú körrendeletével tisztázódott, hogy nem vesztették el a román állampolgárságukat azok, akik 1940 augusztus 30-a után Dél-erdélyből vagy Okiráltságából Észak-erdélybe vagy Magyarországra jöttek át román állampolgárságukról való lemondás vagy a magyar állampolgárságra optálás után, továbbá azok, akik 1940 augusztus 30-a után Magyarországon (beleértve Észak-erdélyt is) közszolgálatot, katonai szolgálatot, vagy munkaszolgálatot teljesítettek.

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG ELISMERTETÉSE

Az állampolgárság elismertetése végett az érdekelteknek jelenlegi lakóhelyük szerinti törvénykezéssel kell fordulniuk. 1948 május 30-ig egyszerű kérelmet kell benyújtani, míg azok, akik ezt a határidőt elmulasztják, megállapítási keresetet (actiune in constatare) kötelesek beadni. Miután május 30-ig lényegesen könnyebb eljárás útján ismerethetik el állampolgárságukat, ajánlatos, hogy az összes érdekeltek eddig az időpontig nyújtsák be kérelmüket. A kérelemhez, a törvénykezések gyakorlata szerint, elegendő mellékelni a születési anyakönyvi kivonatot, bizonyítványt a községi előjárásról, hogy 1920 szeptember 26-án Romániához tartozó területen lakott (vagy születték itt) és azóta is az országban lakik, továbbá, hogy az állampolgársági névjegyzékben nem szerepel és idegen állampolgárságra nem optált. A tárgyaláson nyilatkozatot kell adnia, hogy a törvényes követelményeknek megfelel. Ezt a nyilatkozatot közjegyzővel is el lehet készíttetni. Ha bizonyos körülményeket okiratokkal nem lehet igazolni, tanuk kihallgatását is lehet kérni.

Román állampolgárságuk megállapítását kérhetik azok is, akik az észak-erdélyi rendelkezések alapján nem kérték az új névjegyzékbe való felvételüket, vagy akiknek ilyen kérelmét elutasították, továbbá azok is, akiknek a fentebb hivatott 162-

1947. számú törvény alapján már beadott kérelmét azért utasították el, mert 1940 augusztus 30-a után Dél-erdélyből Észak-erdélybe jöttek át, vagy a magyar államnál közszolgálatot, vagy katonai szolgálatot teljesítettek.

A tévedések elkerülésére hangsúlyozni kell, hogy akik szabályszerűen beirattak az állampolgársági névjegyzékbe és akiknek (észak-erdélyiek) állampolgárságát az észak-erdélyi rendelkezések alapján felülvizsgálták, semmiféle tennivalóknak nincs.

Az 1940 május 30-i 162-1947. sz. törvény fontos rendelkezéseket tartalmaz azokra a nőkre nézve is, akik 1940 augusztus 30-ig román állampolgárok voltak, azonban az után magyar állampolgár férjvel kötötték házasságot. Ezek a nők 1948 május 30-ig közokiratban (tehát közjegyzőnél vagy bíróság előtt) fenntarthatják román állampolgárságukat és ezzel teljesjogu román állampolgárokká válnak. A nyilatkozatot ugyancsak 1948 május 30-ig fel kell jegyeztetni a házassági anyakönyvben, különben az állampolgárság fenntartása hatálytalan lesz.

Ezt a nyilatkozatot május 30-a után már nem lehet megtenni, tehát igen fontos, hogy az érdekeltek eddig az időpontig rendezzék állampolgársági helyzetüket, annál is inkább, mivel ezzel férjük állampolgársági helyzetét is megkönnyítik. Ugyanis férjük honosítás (naturalizare) útján szerzik meg az állampolgárságot és a feleség román állampolgársági bizonyítványa alapján a tíz éves tartózkodási idő elengedését kérheti, különben csak a honosítási kérelmének benyújtása után 10 évvel szerzethet meg a román állampolgárságot.

Dr. L. E.

Vasárnap rendezik meg Bihar megyében a MNSz népi-művészversenyét

NAGYVÁRAD. — Az MNSz országos népművelési bizottsága által rendezett népi színi- és táncverseny keretében Bihar megyében a járási versenyeken legjobbnak minősülő népi művészcsoportok országos versenyére június 27-28-án lesz Marosvásárhelyen.

Faliújság kiállítás

KOLOZSVÁR — Szardán déltalmasabbnál tartalmasabb kiállítás nyílt meg a Szakszervezeti Tanács rendezésében a kolozsvári üzemek falújság kiállítása a megyeháza üvegtermében. A kiállítás naponta délután 3 óráig van nyitva. Belépés díjtalan.

Falusi levelezőink írják

NAGYPETRIN a helybeli állami népiskola május 9-én nagyszerű szavaltat után az ünnepség az In-ternacionálé hangjaival végződött. Viktor körjegyző nagyjelentőségű beszédével kezdődött, melyben a nap jelentőségét méltatta. Ezután a járás elnöknője Sajtis Mária tartott politikai beszámolót román és magyar nyelven. Gyűlés után számosan beléptek a szervezet tagjái sorába.

A román-magyar testvériség jegyében ünnepelték meg május 9-ét Palatán

PALATKA. — A MNSz palatkai szervezete a román-magyar testvériség jegyében ünnepelte meg május 9-ét. Az ünnepély mindkét nép ifjúságának zenés felvonulásával kezdődött. A felvonulókat a község háza előtt az egész község lakossága, élükön a vezetőséggel, lelkesen ünnepelték. A felvonulás a „Gruj” nevű erdőig tartott, amely színhelye volt a további ünnepségeknek. A román-magyar testvériség megerősödését bizonyító nagyszerű ünnepély a késő esti órákban ért véget.

Sorsunk jobbrafordulása kizárólag az őszinte együttműködésen alapszik

— hirdeti a kitűnően működő megyesi a Román-Magyar Társaság

MEDGYES — A gyárváros egyik nevezetessége kulturális tekintetben az AROM, vagyis a Román Magyar Társaság, mely aránylag rövid működési ideje óta fogalommal vált, nemcsak magában a városban, hanem egész Erdélyben. Az AROM-nak a város szívében a Köztársaság-tér 20. szám alatt könyvesboltja van. A város kulturálata egyébként is rohamos fejlődésnek indult. Mint ismeretes, a megye székhelye rövidesen Medgyes lesz, ami a gyárváros ipari jelentőségét bizonyítja. Ez magával hozza a kulturális fejlődés lehetőségét is. Bizonyítéka ennek, hogy Medgyes máris kulturális versenyben áll Constantával és Tordával. Minden hasonló megmozdulás élén a Román Magyar Társaság áll, mely havonta rendez magasszínvonalú műsoros esteket. A február 22-én megalakult egyesület történelmi jelentőségét bizonyítja az az óriási sikerrel március 15-i est, melynek programján az a következő szavak olvashatók: „Demokráciánk első sikere a nemzetiségi kérdések megoldása. Ezeréves közös sorsunk százéves forradalmi multunk, osztályharcunk sikere megalapozta az együttélés nemzetek egységét. Amióta Balcescu és Petőfi harcolt, az ma már valóságos vált. Az együttélés nemcsak arról szól, hogy sorsunk jobbrafordulása kizárólag az őszinte testvéri együttműködésen alapul. A román-magyar barátság ma már nem üres szó, hanem valóság és ezért felhívjuk Medgyes város és kör-

nyékének valamennyi román és magyar lakosát: tömörüljön a rendkívül fontos megmozdulás sorába, amelynek egyetlen célja a román és magyar nép összehangjának megteremtése és az eddigi elenyészkedések gyökeres kirtása, testvéri kézfogásunk végleg megszűnteti ezt a szörnyűséget, amelyet mesterségesen szítottak idegen érdekek.” Ebben a felhívásban benne van a Társaság egész szelleme. A Társaság elnöke dr. Purge Gheorghe, a román-magyar ba-

rati szellem kialakításának táradhatatlan harcosa, alelnökei: Preisz Zsuzsanna és Kajlik Sándor, főtávkára Prusus Ioan, titkára Szűcs Emil, pénztárosa Salcu Eugen. A vezetőségi tagok sorában ott látjuk a város tarsadalmából: Mihai Alexandru kapitány, Petrulané, D. Jucobné, Petri Mihai, Veres Zoltán, Biró Margit, Pápay Jenő, Úrmös Emil és Parvulescu Ion neveit. Románok és magyarok, akik közösen dolgoznak a testvérréped boldog és harmonikus jövője érdekében (M. L.)

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Csütörtökön este 8 órakor: Isten, császár, paraszt.
Pénteken este 8 órakor a bukaresti Alhambra színház előadása: Paganini.

A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Május 13-án, csütörtökön este 7 órakor: Így lesz! Előadás a munkásság részére.
Május 15-én, szombaton délután 3 órakor: A denevér.
Este 8 órakor: Phedra.
Május 16-án, vasárnap délután 3 órakor: A gyökerek mélyre nyúlnak.
Este 8 órakor: Három a kiállány.

HANGVERSENYEK A MAGYAR ZENE- ÉS SZÍN-MŰVESZETI FŐISKOLA DISZTERMÉBEN

Május 14-én, pénteken este 8 órakor a fővárosi Szent Mihály templomban Nagylátván kamarakórusa és a Magyar Zene és Szín-művészeti Főiskola zenekara egyházi hangversenyt rendez. Műsor:

Őreg bányász emlékezik...

(Zsúlvölgyi levél)

Jakab János volt fűrészkovács írta szerkesztőségünknek az alábbi meghatón kedves levelet:
Kedves szerkesztőség!
Örömmel olvastam a hírt a Világosságban, hogy a mezővári I. számú kút fűrésztől újból megkezdik a kedves Cosvinas Petru és Archedian Ion fűrészmesterek felügyelete mellett. Ez a munka 1913-tól mostanáig szünetelt. Örülök ennek, nem mintha nekem ebből valami hasznom volna, de hiszta öröm számomra, mert az I. számú kút fűrésztől megkezdésénél magam is ott dolgoztam, mint fűrészkovács és ott is maradtam egészen a munkálatok befejezéséig. Innen mentünk át 1913 áprilisában Vizaknára. Az akkori munkások névsora a következő volt: Jackó István üzemvezető, Zorger Ferenc és Rupert Ferenc fűrészmesterek, Meti János és Jakab János kovácsok, Hatházi Dénes és Mészáros József fűtők, Lárás János, Lárás Mihály, Nuriacsán Péter, Tökés Mihály, Adorján Péter és több más fűrészkovács. En magam hét és fél évig

dolgoztam fűrészkovács, Mezőváros, Vizaknán, a nyitra megyei Egel községben. Olajfűrészkovács a csacsi első számú kirendeltségnél, majd háború után Mezőszámszondon és az általános sztrájkig, 1920 őszéig Sároson.
Nagyon szép tapasztalatokat szereztem a fűrészkovács, de sajnos a petrozsényi kőszénbánya társulatnál 23 évi munkateljesítmény után megrokkantam és nyugdíjas lettem. Nagyon sajnálom, hogy most nem tudok én is ott lenni. De másképpen, szívvel-lélekkel ott vagyok és kívánom, hogy a jó Isten segítse meg a dolgozó társakat, hogy sikeresen és balesetmentesen vigyék előbbre a munkálatokat, hogy sokezer dolgozó család gyermekének meleg szobát biztosíthson a földgáz.
Kérem a kedves szerkesztőségnek tolmácsolják szívvel jövő üdvözlétemet a mezővári földmunkás testvéreknek, melyet előre is köszönök és maradok a Világosságnak hű olvasója.
JAKAB JÁNOS,
volt fűrészkovács, Petrozsény.

A megyei Szakszervezeti Tanács kulturisztálya rendezésében

FALIÚJSÁG-KIÁLLITÁS

nyílt meg a vármegyeháza kiállítási termében Belépés díjtalan

Erélyesen tiltakozik a görögországi tömegmészárlások ellen az Országos Szakszervezeti Tanács

BUKAREST. (Agerpres.) — A görög nép legjobb fiainak életét a romániai Országos Szakszervezeti Tanács táviratot intézett a Szakszervezeti Világszövetséghez, erőteljes tiltakozását jelentve be az angol-amerikai imperialisták részéről támogatott görögországi monarcho-fasiszta terror ellen és kifejezve mély együttműködését a dühöngő terror szánandó áldozatai iránt.

A távirat a többek között megállapítja a következőket: „Görögországban a gyilkos monarcho-fasiszta kormány, Szofia — Csaldarisz kormánya, az angol-amerikai imperializmus rendelkezéseire a tömegmészárlás újabb fejezetét nyitotta meg. Meggyilkolják az ország és a nép legjobb fiait csak azért, mert szeretik hazájukat és harcoltak a szabadságért, amelyet borzalmas tömeggyilkosságokkal fojtottak el.”

A Román Népköztársaság Országos Szakszervezeti Tanácsa, amelynek szervezetébe másfél millió dolgozó tartozik, mély felháborodással tiltakozik a fasiszta Görögországban tobzódó véres terror ellen, amely emlékeztet a

tó monarcho-fasiszta bandák kezei között. A romániai dolgozók tudatában vannak annak a veszélynek, amelyet a görögországi fasiszta rendszer jelent a Balkán, sőt az egész világ népei biztonságára és békéjére. Biztosítják a Szakszervezeti Világszövetséget, hogy teljes erejükkel támogatják legfőbb szakszervezeti szervezetüknek a sorozatos büntények megállítását célzó mozgalmát. Támogatják ezt a mozgalmat, hogy megmentsék a és hogy felszabadítsák a görög népet az imperializmus járma alól, demokratikus rendszert valósítva meg részükre.

300 ezer ember tüntetett Bukaresiben a tömegmészárlás ellen

Bukarestben tegnap délután a Szabadság-téren hatalmas népgyűlés volt, amelyen 350.000 ember vett részt. Munkások, asszonyok, lányok, férfiak, diákok, katonák, értelmiségiek és a Szovjetunióból éppen megérkezett hadifoglyok vettek részt a népgyűlésen, amelyen Constanta Craciun asszony és Alexandra Rosetti, a

bukaresti egyetem rektora tartottak — többek között — beszédet, élesen elítélve a görögországi borzalmakat és a fasiszta kormány tömegmészárlását.

Az óriási tömeg lelkesen éljenezte a görög szabadságharcosokat és legendáshírű vezéreiket, Markosz tábornokot, aki nemcsak Görögország függetlenségéért harcol az imperializmus és a reakció ellen hanem a Balkán népei biztonságának és békéjének is elszánt védelmezője.

MEGTANULTUNK a helyes uton járni

A Fokszálya érkezett erdélyi magyar hadifoglyok gyűlést tartottak, amelyen az alábbi határozatot szavazták meg.

Az itt összegyűlt erdélyi magyarok nevében, akik hosszú távollét után a hatalmas folszabadító szovjet nép jóvoltából hazai földre léphetünk, üdvözljük a szabad és jüggetlen népi demokratikus Romániát és vezetőit. A régi helyén új hazát találunk, amely nem rabja többé az imperialista-kapitalista köröknek. Új hazába térünk vissza, ahol gyökereitől kiirtották a népek egymás elleni gyűlöletét és szabad egyenjoguságban él egymás mellett az évszázadok óta egymásrauszított két nép, a román és a magyar.

Örömmel látjuk, hogy Románia népe lerázta magáról a monarchia átkos bűncseit. A román nép a háborúokozta borzalmas sebeit gyógyítva, az ittélő többi nemzetiséggel együtt fáradságot nem kímélve dolgozik egy szebb jövőért.

Mikor utoljára ezt a földet elhagytuk, ellenséges érzülettel és sovíniszta mérgezéssel telve távoztunk. Ma visszatérve bátran kijelenthetjük, hogy politikailag felvilágosult embereként térünk haza. Megérkezésünk első órájától kezdve tevékeny részeseivé akarunk válni az ország újjáépítésének.

Mélységes hálaival emlékezünk meg a hatalmas folszabadító szovjet népről és nagy vezéréiről, I. V. Sztálinról. A világ legborzalmasabb háborújában, millió és millió szovjet ember életének áldozatával, szabaddá tették az elnyomott kis nemzeteket és megnyitották előttük a fejlődés útját.

A fogságban eltöltött idő nem vezetett kárba részünkre, mert a legerősebb fegyverrel, a tisztánlátással ruházott fel bennünket. Megtanultunk a helyes uton járni, hol nincsenek jobbra kanyargó ösvények s amely a egyedüli a szocializmus felé vezet ut.

Jövő munkánkhoz erőt merítünk abból a hatalmas alkotó munkából, amit a szovjet népnél láttunk.

Mi, hazatérő hadifoglyok soha el nem muló szeretettel gondolkunk arra a bánásmódra és gondoskodásra, amiben minket, noha ellenségek voltunk, részesítettek. Megfogadjuk, hogy az egész országban hirdetni fogjuk a Szovjetunióval való barátság szükségességét. Ez a barátság biztosítja Románia szebb és boldogabb jövőjének s a népek békéjének.

Éljen a szovjet-román barátság!
Éljen a népi demokratikus Románia!
Éljen a világbéke legkövetkezetesebb harcosa, a szovjet nép és nagy vezére, Sztálin generalisszimusa!
A hadifoglyok nevében aláírták: Török Lajos Nagybánya, Veresvizit 16., Hámos Lajos Nagyvárad és Huszti István Zilah, T. Vladimirescu-utca 16.

A gumiipar is túlhaladta a termelési tervet

BUKAREST — (Agerpres) A belföldi kaucsukipari munkások és műszaki alkalmazottak áldozatos munkával túlhaladták az április havi termelési tervet.

Április hónapban 110.14 tonna gépkocsikhoz szükséges külső köpenyt és belső tömlőt készítettek és ezzel a termelési tervet 110 százalékban valósították meg.

Kerékpárokhoz szükséges 9 tonna külső köpenyt és belső gumit készítettek és ezzel a termelési tervet 113.7 százalékban valósították meg.

Különböző kaucsuktermékek gyártására 40 tonnát irányozták elő, ezekben 44.33 tonnát gyártottak és így a termelési tervet 113.3 százalékban valósították meg.

Az előirányozottnál 6493 hektárnál nagyobb területet vetettek be Kolozs megye földművesei

KOLOZSVÁR — Kolozs megye gazdatársadalma — mint megirtuk — a tavaszi munka-

versenyben öt szomszédos megye élén jár, mert 108.65 százalékban teljesítette a vetési tervzetet. A tavaszi vetésre előirányzott 75.032 hektár terület helyett május 10-ig 81.525 hektárt vetettek be.

Az apahidai járás, amely megyeviszonylatban az első lett a járasok között, 122.40 százalékkal haladta túl az előirányzott vetési területet. Kolozs megye területén a két hegyes vidéki járás kivételével — Gyalu és Kalota — a vetési munkálatok befejezettek tekinthetők. A REAZIN-ok 342 hektárt meghaladó területet dolgoztak meg.

Az 1948 tavaszi vetési munkálatok elvégzése nagyban elősegítette a Szovjetuniótól kapott 250 ezer kiló tavaszi buza-vetőmag. A többi vetőmagszük-

ségletet az 1947 évi termésből fedezték gazdáink. A múlt évi termésből 150 ezer kiló árpát 60 ezer kiló zabot, 12 ezer kiló tavaszi búzát vetettek el földműveseink.

A vetési munka ellenőrzésére a megyei vetési bizottság rohambrigádokat szervezett. Ennek alapján 4 ellenőrző csoport működött akik helyszínen 64 esetben vizsgálták felül a munkálatokat.

Ebben az évben mintegy 50 kijavított traktorral több vett részt a tavaszi munkálatokban. A traktorokat munkásaink javították ki. A kolozsvári munkásság vasárnaponként repülő csoportokat küldött ki falvakra, amelyek kijavították gazdáink gazdasági felszerelését.

Kész a mezőzáhi gázkut!

KOLOZSVÁR — Kolozsvár gázellátását biztosító mezőzáhi szondát vasárnap nagy ünnepségek keretében avatták fel. Az ünnepségen jelen voltak Deju Dumitru, a Szakszervezeti Tanács elnöke, Veress Pál alpolgármester és Cristescu Ioan, a „Sonametan” igazgatója, valamint Moias és Vancea mérnökök.

20 különlegesen képzett és 50 segédmunkás végezte. A munka kezdetétől a befejezésig 40 napot vett igénybe.

A Mezőzáhi létesült munkatelepen ma 130 munkás és szak-

ember dolgozik és a napokban kezdődik meg annak a 12 kilométer hosszú gázsáncnak az áása, amely összeköti Mezőzáhi gázkutát a nagycsány-kolozsvári gázvezetékkel.

25 magyar író és képzőművész h volt fel pályázatra a MNSz

BUKAREST. — (Saját tudósítónktól.) A Magyar Népi Szövetség országos köznevelődési bizottsága — mint ismeretes — irodalmi és képzőművészeti pályázatokat írt ki május 1-én. A pályázatok sikere érdekében a bizottság most 25 magyar író és művészt, személy szerint is

meghívott a pályázatokon való részvételre.

A meghívottak között 5 szindarabíró, 5 költő, 5 zeneszerző, 5 szobrász és 5 festőművész szerepel. Szindarab szerzőkre Asztalos István, Nagy István, Salamon Sándor, Szomlár Ferenc és Tomcsa Sándor kapott felkérést, míg a költők közül Horváth Imre, Horváth István, Kiss Jenő, Létay Lajos és Szabolcs András szerepel a felkérték között.

Az öt meghívott zeneszerző: Zichy Endre, Eisikovits Miksa, Jagamos János, Jodál Gábor és Márkos Albert. A pályázatok képzőművészeti tételére a szobrászok közül Bendi Dezső, Benczédi Sándor, Kosa Huba István, Márkos István és Szerovátius Jenő hivatást meg, míg az öt meghívott festő között a következők: Andrási Zoltán, Gy. Szabó Béla, Korács Zoltán, Nagy Albert és Szolnay Sándor.

A meghívott művészek költségeinek fedezésére a MNSz országos köznevelődési bizottsága 125.000 lejt utalt ki. Itt jegezzük meg, hogy a pályázatok természetesen továbbra is szabadok, miután a beérkező munkák a pályázatok kiírása szerint csak jellegűek lehetnek. Az elbíráláson a meghívott írók és művészek másokkal szemben semminemű előnyben, megkülönböztetésben nem részesülnek.

Juhász Lajos választói között

TEMESVÁR — Juhász Lajos országgyűlési képviselő a Magyar Népi Szövetség országos elnöke, Temes megye képviselője a parlamenti szünetben a megye szervezeteit látogatta meg. Résztvett a megyei és temesvári szervezetek vezetőségi ülésein, majd a temesvári képviselők közös megbeszélésén. Aradi tartózkodásakor Juhász

A májusi házbérből levonható a negyedévi 27 százalékos házbéradó

BUKAREST. (Agerpres.) — A májusi házbérből — mint megirtuk — május 15-ig kell kifizetni. Eddig a határidőig kifizendő még pedig negyed évre előre a házbérből 27 százalékos különleges házbéradó is. A lakó kötelese a 40—65 százalékos ingatlanadó és a 27 százalékos különleges házbéradót a lakbér összegéből levonni és a lakbér szerint illetékes állami adóhivatalhoz befizetni.

A pénzügyminisztérium most új rendeletet adott ki, amelynek értelmében a lakók jogosultak a májusi házbérből az egész negyedévi 27 százalékos különleges lakbérleti adót levonásba hozni és az annak levonása után megmaradt összeget fizethetik ki csak a házbéradónak.

A háztulajdonos és a lakó egyetemlegesen felelős a 27 százalékos különleges házbéradónak az adóhivatalokhoz május 15-ig történő befizetéséért.

Május 30-án lejár az állampolgárság rendezésére adott határidő

BUKAREST. (Agerpres.) — Azok, akik eddig elhangyolták Május 30-án lejár a határidő, állampolgársági helyzetük tisztázásáig, vagy elháríthatatlan akadályok gátolták meg abban, május 30-áig még rendezhetik román állampolgárságukat.

Uj áron árusítanak a szövetkezetek is

A kereskedelemügyi minisztérium április 30-án megjelent 6934 számú rendelete kötelezte mindazokat az ipari termelőket, akik áruikat saját készítményük árán (autocalculatio) alapján hozzák forgalomba, hogy május 10-ig az árkiértékelésüket készítsék újból el. Ezt a rendelkezést az erre szükségessé, hogy az újonnan életbeléptetett adóügyi kedvezmények, továbbá a minisztérium részéről hivatalosan leszállított árucikkek árai, melyeket az ipari termelőknél nyersanyagként használtak fel, a régi árkiértékelést megváltoztatták.

E rendelkezésnek megfelelően tehát ott, ahol az árkiértékelésben szereplő nyersanyag, vagy félkész gyártmányok árai csökkentek, továbbá ahol az adóterhek leszállítása következtében az árkiértékelésbe beállított adóterhek szintén csökkentek, a régi költség-tényezőket helyett az új tényezőket kell beállítani.

A rendelet abból az elvből indult ki, hogy a kereskedő részére az utánpótlási árát biztosítja. Ezt az elvet fogadta el a minisztérium az infláció idején is, amikor a kereskedőt vagyoni romlásától akarván megóvni, engedélyezte, hogy a beszerzési ár helyett az utánpótlási áron számítva rakatárkészletét. Most, amikor a stabilizáció következtében többtermelésünk napról-napra fokozódik és ezzel a dolgozók tömege a fogyasztási cikkekkel olcsóbban kapja, ugyancsak méltányos a minisztériumnak az a rendelkezése, hogy az árak leszállításánál arra kötelezi a kereskedőket, hogy az új leszállított árakat a meglévő rakatárkészleteikre is alkalmazzák. Ez a kereskedőre nem jelent semmiféle veszteséget, mert a leszállított áron való árulás biztosítja részére az utánpótlási árát. Meglévő rakatárkészletében tehát veszteség nem állhat elő, kereskedelmi hasznát pedig az eladott áruk után számíthatja fel.

Felhívjuk a termelő szövetkezetek figyelmét, hogy amennyiben még nem készítették volna el az új árkiértékeléseket, úgy azokat haladéktalanul készítsék el.

A fogyasztási és eladással foglalkozó szövetkezetek pedig minél előbb szerezzék be a szállítóktól az új termelési árakat és ezek alapján a meglévő árucikzeiket számítsák át és azokat az új leszállított árakon hozzák forgalomba.

Egységes szövetkezeteket létesítenek a falvakban

A falu gazdasági életében a szövetkezetek tárgyköre meglehetősen széles területet ölel fel. A szövetkezet feladata mezőgazdasági termékek értékesítése, a lakosság ellátása a szükséges fogyasztási cikkekkel és nem utolsósorban a földműveseknek hitellel való ellátása. Ha ezeket a műveleteket különálló szövetkezetek hajtják végre, az külön-külön ügykezelést, több munkát és főleg sok költséget igényel. Így növeli az áruk eladási árát, míg a gazdák termékeinek árát csökkentik azzal, hogy az eladásnál a költségek emelkednek, ami természetesen a gazdák és a vásárló dolgozók rovására történik.

Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével az INCOOP tervezetet dolgozott ki, mely szerint az eddig külön működő

szövetkezetek egy községen belül, egy egységes községi szövetkezetbe fognak tömörülni. Ez az egységes szövetkezet fogja felölelni majd a község összes gazdasági tevékenységét. A különböző gazdasági műveletek végrehajtását az egységes szövetkezet megfelelő osztályai fogják végezni. Ezek az osztályok a beszerzést, értékesítést és hitelfolyósítást külön-külön végzik. Ezzel a munkával a falusi szövetkezetek működése racionális lesz, kevesebb munkacélra ugyanazt a munkakört be tudják töltetni, kevesebb költséggel ugyanazokat az ügyleteket végre tudják hajtani. Végül eredményben feladatlának jobban meg fog felelni, mint az előtt külön működő szövetkezetek.

Az INCOOP célja ezzel a szö-

vetkezeti mozgalomnak tökéletes megszervezése, hogy gazdasági tevékenységét a lehető legjobban és a nép érdekében eszközölje.

A szomszédos demokrata államok nagyon jó példával szolgálnak ebben a tekintetben. Különösen a magyarországi egységesített szövetkezetek említésre méltóak. Magyarországon ez a kérdés már régebb megoldást nyert és ma ezek a szövetkezetek hivatásukat teljes mértékig betöltik.

Gazdasági életünknek — tekintettel a falusi gazdálkodásra — régen rendezésre váró kérdését fogja megoldani a helyesen kiépített egységes szövetkezeti hálózat, mely több irányban kiterjedő gazdasági tevékenységével tökéletesen biztosítani képes a falu cseréforalmát.

Fiókot létesített a ROMLACTA Marosvásárhelyen

Hogyan történik a tejszűrés?

A március 6-án megjelent hivatalos lap rendeletet közölt, mely szabályozza az ország területén a tej felvásárlását és feldol-

gozását. A rendelet szerint a ROMLACTA állami kereskedelmi társaság hatáskörébe tartozik a tej és tejtermék gyűjtése, feldolgozása és eladása.

A ROMLACTA — amelynek központja Bukarestben székel — hogy feladatát betölthesse, az ország különböző városaiban fiókokat és kirendeltségeket létesített.

Legújabbban Marosvásárhelyen létesített fiókot, amelynek ideiglenes székhelye a „Transsylvania” Vajgyár irodájában van. A fióktól vezetésével Perjessy János, a vajgyár jelenlegi igazgatóját bízzák meg. A fióktól hatáskörébe fog tartozni Udvarhely megye is, ahol a ROMLACTA Rt. ügynökséget állít fel. Mindkét helyen a felállítandó irodák megszervezése folyamatban van és rövidesen sor kerül az összes régi gyűjtési engedélyek kicserélésére.

Minden szövetkezet idejében utasítást fog kapni a tejszűrés névze, addig is az eddigiek szerint kell végezze a tejszűrést. Az új rendelkezések a jövőben sem fogják érinteni a tejszűrést, sőt arra törekednek, hogy a tej gyűjtését lehetőleg mindenhol a tejszűrést véggezzék. Ahol tejszűrést nem csinálnak, ott a másfajta szövetkezetek kell majd tejszűrést létesítsenek. A szövetkezetek a jövőben is

csak megbízás alapján fogják végezni a tejszűrést, de másfajta könyveket és nyomtatványokat kapnak használatra.

Szövetkezeti kiképző iskolák megszervezését tervezi az INCOOP

Ma, mikor az egész ország gazdasági élete hatalmas átszervezésnek megy keresztül, hogy minél jobban és minél nagyobb mértékben tudja szolgálni a nép érdekeit, indokolt a szövetkezeti mozgalom megfelelő átszervezése is.

A gazdasági élet, valamint a szövetkezeti mozgalom átszervezésekor nagyon fontos megoldandó kérdés vetődik fel. Kérdés a keretét megfelelő szaktudással rendelkező szövetkezeti vezetőkkel, mert bizonyosodott, hogy jól képzett vezetők nélkül egy szervezet működését ellátni és biztosítani nem lehet. Sajnos, pillanatnyilag még mindig nem áll a szövetkezeti mozgalom rendelkezésére megfelelő számú szakember, elegendő ahhoz, hogy a szövetkezeti mozgalom jelenlegi időszaki feladatait végre tudja hajtani és pótolni tudja a hiányokat. A helyzet ezért azonnali megoldást követel. Jóllehet, hogy egyetemeink és főiskoláink évenként meglehetősen nagy számban képzett közigazgatókat bocsátanak ki, ez a szám még mindig kevés ahhoz, hogy a szükséges keretet ki tudja tölteni. Az INCOOP gondoskodott arról, hogy szövetkezeti tanfolyamok és szövetkezeti iskolák megszervezésével elősegítse nemcsak a mostani szövetkezeti alkalmazottak továbbképzését, hanem új szakembereket is képezzen ki gyakorlati és elméleti úton.

Talán több munkát fog igényelni a kiképzett cél végrehajtása, de a gazdasági élet megerősítésének érdekében, tekintettel a szövetkezeti mozgalomra, a felmerülő akadályok leküzdésével végre kell hajtani, mert ez lesz egyik biztosítéka gazdasági helyzetünk fellendülésének.

A kiszállási költségek igazolása és megadóztatása

A szövetkezeti vezetők és alkalmazottak, vagy szövetkezeti ellenőrzéssel megbízott központi tisztviselők kiszállási költségeinek igazolását és az ezek után fizetendő adókat új szabályozta az 1948 április 1-én életbeléptetett új adótvény. Ezt a rendelkezést egészítette ki a pénzügyminisztérium mellett működő központi adóügyi bizottság határozata.

E rendelkezések szerint régi vitás kérdés nyert tisztázást, amelyet eddig a pénzügyi hatóságok különböző módon értelmeztek és ezért több szövetkezetnél még kihágási jegyzőkönyvet is vettek fel.

1948 április 1-től a magán ipari és kereskedelmi vállalatok, tehát a szövetkezetek részére is kiterjesztették az egyenes adótvényt, ama rendelkezést, amely eddig csak az állami és közalkalmazottak kiszállása esetén adott adómentességet. Ez új rendelkezés szerint, ha a szövetkezetek vezetői, alkalmazottai, vagy szövetkezeti központi ellenőrök hivatalos utra mennek, úgy a napidíjak és utiköltségek elszámolása tekintetében ugyanazon elbírálás alá esnek, mint az állami és közalkalmazottak.

A központi bizottság legújabb rendelete szerint, ahhoz, hogy elismerjék a törvényben megszabott adómentességet, amely havi 2000 lej összegig a szövetkezeti alkalmazottakat is megilleti, a következő igazoló okmányokat kell az uti elszámolás alkalmával becsatolni:

1. A munkaadó részéről kiállított utazási megbízást (ordin de deplasare). Ebben fel kell tüntetni a helységet, ahova a kiutazási megbízás szól és a megbízás időtartamát.
  2. A kiutazásról szóló működési jelentést.
  3. A fuvar, vasút, vagy autóbusszjegyet igazoló jegy, vagy nyugta.
- A napidíj címen felvett összeg a törvény szerint akkor mentes,

ha ez havonta a 2000 lej nem haladja meg. A központi adóügyi bizottság legújabb döntése pontosan meghatározza, hogy a napidíj címen kiszállás alkalmával kifizetett összeg adómentes lehet, ha ez naponta nem haladja meg az alkalmazott vagy szövetkezeti kiküldött összes járulékaival együtt kiszámított bruttó havi illetményének 1 napra eső összegét. Tehát gyakorlatban ez azt jelenti, hogy olyan szövetkezeti alkalmazottnak, akinek a havi bruttó illetménye 6000 lej, 1 napi kiszállása esetén 200 lej összegnek megfelelő napidíjat lehet adómentesen kifizetni. Természetesen igazolni kell ezenkívül a fenti 3 pontban kért feltételeket is.

A szállodai számla szintén igazolt kiadásként elfogadható és ez nem számít be a fentebb megszabott fizetés arányában kiszámított adómentes napidíjba.

Abban az esetben, ha az alkalmazott havonta napidíj címen 2000 lej meghaladó összeget vesz fel, amelyre a fentebb említett módon igazoló okmány becsatolva nincsen, akkor a 2000 lej meghaladó összeg után külön fizetési (illetmény) adót kell havonta a fizetési hájtromon befizetni, a havi illetményadóval egyidejűleg.

Külön felhívjuk a szövetkezeti alkalmazottak figyelmét arra, hogy amikor nem vonaton és autóbusszon utaznak, hanem alkalmi fuvarosokat fogadnak, úgy erről igazolást kell vonniok. Ezt az igazolást alá kell írnia a fuvarosnak. Ha a fuvaros alkalmi falusi gazdálkodó, akit professzionális adóval nem róttak meg, úgy az igazolást alá kell írni a községi előjárósággal, igazolva, hogy alkalmi fuvaros az illető, mert csak ebben az esetben mentes 2000 lejig a fuvardíj a bélyegilleték alól.

Ilyen esetben is a professzionális adót a fuvardíj egynegyedrésze után havonta le kell fizetni. Ennek a lefizetése borderóval történik. Ez a professzionális adó

30 százalék, tehát ha valakinek 1000 lej fuvardíjat fizetett ki a szövetkezet, úgy abból 250 lej esik adó alá, ennek 30 százaléka az adó, vagyis 75 lej. Ehhez számít még az adó 5 százaléka, mint községi pótdadó, vagyis a jelen esetben 4 lej.

Abban az esetben, ha a fuvarozást professzionális adóval megrott fuvaros vagy autótulajdonos végzi, a fuvardíjnyugtára rá kell vezetni az illető adóhivatali adófőkönyvi (roll) számát, mert ebben az esetben külön professzionális adót lefizetni nem kell.

Ilyen esetekben azonban a 2000 lejig engedélyezett alkalmi fuvarokra szóló bélyegmentesség nem vonatkozik. Itt borderóval havonta kell fizetni 2 százalékos arányilag illetéket.

Zöldség- és szőlőtermelők figyelmébe

KOLOZSVAR. — A város és környéke termelői már a múlt évben is tapasztalták, hogy egy igen veszedelmes kárttevő bogár nagy károkat okoz a karalábé, káposzta és kárfiófélékben. „Szines káposzta bogár” a neve. Színe sötétvörös és fekete pontokkal tarkított. Ez a veszedelmes kárttevő az idén is nagy számban jelentkezik. A bogár fenyegeti a fenti félékkel kívül a kiültetett más palántákat is, mert zöld levelekkel táplálkozik. Nagy károkat okozhat. Képesek egész zöldséges kerteket elpusztítani.

A kolozsvári Mezőgazdasági Kamara munkatársainak adott ismertetésében rámutatott arra, hogy a kárttevő rovar ellen védekezni kell és lehet is.

— Milyelt ázrovezszk a rova-

rok megjelenését, azonnal, kora reggel — amikor még a reggeli hűvösök miatt kábultak — össze kell szedni és elpusztítani, vagy szappanoldattal permetezni. Az oldatot úgy készíti, hogy három kilo kálicsapant 10 liter langyos vízben feloldunk és azt 90 liter vízzel vegyítjük össze. De a permetezésen kívül az összeszedést is kell alkalmazni — mondotta a kamara aligazgatója.

A fagykárakkal kapcsolatban a kamara megállapította, hogy az enyhé tavaszi időben a szőlők kezdene kihajtani, felhívja a gazdák figyelmét, hogy a kiújuló zöldséghajtásokat és rügyeket nem szabad levágni. A lefagyott vesszők hajtásait és rügyeit 6—8 szemre vágva kell metszeni.

70 munkaosztaggal

vesznek részt egyetemi hallgatóink a nyáron az ujjáépítésben

BUKAREST. — (Agerpres.) A Romániai Diákszövetség bukaresti székházában nagyfontosságú érdeklődéssel tartottak a diákság ujjáépítési bizottságának titkárai. Elhatározták, hogy a nyári szünetben 70 munkaosztágot szerveznek, amelyek a szakmai munkaterületen, valamint kulturális és sportvonalakozásban fognak tevékenykedni.

A kolozsvári diákközpont elhatározta, hogy 30 munkaosztágot szervez, amelyek a természeti munkatelepeken fognak ön-

kéntes munkát végezni. A semmivári egyetemi hallgatók 17, a jasi diákság 19, Brassó és Marosvásárhely diáksága egyenként egy munkaosztágot, Suceava és Krajova pedig kisebb munkaosztágot szervez.

A munkaosztásokat a legjobb diákközpontoktól állítják össze amelyek a természeti munkatelepeken dolgozó munkások, földműves- és utájkifjakkal osztagaival tartós barátságot és testvéri együttműködést szilárdítanak meg.

Kemény ítéletet

hozta a marosvásárhelyi népbírak

MAROSVASARHELY. (Tudósi-tónk telefonjelentése.) Tamás Ferenc Kisilye községbeli lakos 1944 évben Maroshévízen teljesített katonai szolgálatot. Ezen idő alatt felébe több ízben meglátogatta. Tamás Ferencel egy katonai alakulatban szolgált Boér Ferenc 48 éves székelykálfi gazdálkodó, akinek Tamás feleségét meggettették. A katonai szolgálatból Boér Ferencet bocsátották először el. Ez felhasználta Tamás távollétét, és asszonyt több ízben felkereste és szerelmével üldözte. Tamás leszerelése után felesége Boér tolokadását bevallotta férjének, aki azonban feleségét tisztázottnak tekintette.

1944 november 16-án Tamásék Marosvásárhelyre indultak kocsin.

Amikor a községből eltávoztak és a határban levő Örszvény nevű erdőszélen haladtak, az erdőből egy katonafegyverrel agyonlőtték Tamást. A csendőrség megindított nyomozása alapján Boér Ferencet letartóztatták és a marosvásárhelyi ítélőtábla 15 évi fegyházra ítélte. Az ítélet fellebbezés folytán a Semmitőszékhez került, amely az ítéletet formai hibák miatt megsemmisítette és az ügy újratárgyalását rendelte el. Az ügyet most tárgyalja a marosvásárhelyi ítélőtábla. Philippescu-Farkasházi tanácsa, Török L. Pap és Bálint népbírak jelenlétében. A bíróság Boér Ferencet újból kemény ítélettel sújta, 10 évi fegyházbüntetésre ítélte.

Ingyen nyaralhatnak a hadigondozottak is

BUKAREST. — (Agerpres.) A hadigondozottak központja, az IOVR ebben az évben nagyszámú hadirokkant, hadiözvegyet és hadiárva-t küld gyógykezelésre és üdülésre a magaslati és tengeri üdülőhelyekre.

megnyitnak a hadigondozottak részére Breaza, Poina, Azuga, Busteni, Calimnesti, Tuzsád, Carmen Sylva és a többi nyaralótelepek is.

A nyaralás három csoportban történik. Az ellátást, lakást és az orvosi kezelést a IOVR központja fizeti. A nyaralást igénylő hadigondozottak hatósági bizonyítványt kötelesek benyújtani a kerületi, megyei, vagy tartományi hadigondozó központokhoz.

„UNICOM”

A. Gál, Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 10.

Raktárról eladunk a legolcsóbb árakkal: Pénz- és fémszekrényeket, kombinált-ebédlő és hálószobákat, Amerikai íróasztal és szekrényt, konyhabutort, szőnyegeket, képeket, gyermek-kocsikat, rádiót, gramofont stb.

Vásárolj biztonságosan és fix stábilra: Gyermek-kocsikat, nappelket, órákat, kávé- és teakészletet, szőnyegeket, butort és minden háztartási berendezést.

Újra megnyitott a régi

BENEDEK-féle

Vendégház us Éterem

a régi helyen

Egyetem-utca 8.

a régi vezetés mellett

ADAS-VETEL

HAMUSZÜRKE férfiruha, majdnem új állapotban eladó. Kerekdomb, Fogaras-utca 13 szám. 3102

GOLYOSPRES eladó. Nussbaum, Horea-út 5. 3074

EGESZEN új „Ideal” íróasztal gép és egy Portabil eladó. Univerzál, Malom-utca 6. 3303

KOMBINÁLT szekrény, díofurnéros ebédlő-asztal, négy szék, egyajtós fémszekrény, egyes szekrények sürgősen eladó. Zápolya-utca 49. 3086

JOKARBAN levő matrác eladó. 56x190. Jugoszlavia-utca 16. F

VESEK jó állapotban levő férfi télikabátot. Müller Ernstein 8. Telek-utca. 3053

JOBEKARU BÖRVARRÓGÉPET keresek megvételre. Heppi drogeria, Dózsa György-utca 3. 3119

SÜRGŐSEN eladó hajlított modern komplett kombinált szobabutor, síma suszter varrógép és kaptakák. Horea-út 82. 3115

JOKARBAN levő gyermek sportkocsi eladó. Eötvös-utca 32. 3116

IROGÉP alig használt, korsmai asztalok és székek, 1300 használt tégla, élelmiszer-vitrin eladó. Erdéklődni: Dacia (Radák)-utca 4 sz. Ofert cég. — Telefon 20-50. 3112

ELADÓ kombinált szoba, ebédlő, különböző butorok, egy csillár. — Rudolf-út 43, hátul az udvarban. 3144

RADIO modern 3+1 lámpás eladó. Brassai-utca 27. 3147

FÉNYKÉPESZETI műtermekből az ártrendezés után megmaradt gépek, műtermi és laboratóriumi felszereléseket alkalmi áron eladnám, vagy elcserélném. — Foto Horváth, Kolozsvár, Malom-utca 4. 1700

PIPAHŐMÉRŐ csirkeketlőtőgéphez, söntéspuld, sóráparát szűrőcsappal, gretársütő, redőnyös, eladó. Asztalos, Mócsok-útja 38. 3100

JOKARBAN levő férfikerékpár eladó. Mócsok-útja 43, ajtó 8. 3192

KOMBINÁLT szobabutort keresek. Cím: „Kombinált” jelígre a kiadóba kérem. 3129

ELADÓ használt ebédlők, hálószobák, szalon-asztalok, kis kényves átványok és konyhaszekrény. — Veszek használt butorokat. Bizományba is elfogadok. Butorraktár. Kossuth Lajos-utca 32. 3305

HYDRALIKUS prést megvételre keresünk. Asztal nyomófelülete cca. 120x120 cm. Rakodó magasság cca. 150 cm. Ajánlatokat a Rendőr börtény Kolozsvár-hoz. 3138

KIFOGÁSTALAN kerékpárt keresek megvételre, esetleg cserélek gyengébbel, vagy ráfizetek. Dávid Ferenc-utca 9. 3176

VESEK jó állapotban levő kétszemélyes rókamiel. „Tiszta” jelígre a kiadóba. 3175

ELADÓ 3 család méh kaptárral, vagy anélkül. Deportáltak-útja 93. 3157

ASZTALOSOK! Olcsó áron eladó a volt Kleinberger asztalosműhely berendezése. Dávid Ferenc-utca 6. Délután 3-4 között. — Ugyanott eladó két új kombinált szekrény. 3180

ELADÓ egy fűszerüzlet-berendezés, élelmiszermek is megfelel. Délután 2-7-ig. Barbuse-utca 69 szám. 3161

EGY mély gyermekocsi eladó. Cím: Kossuth Lajos-utca 31. 2173

ELADÓ rövid keresztúros zongora, Erika táskairógép, hegedű. — 3163

Unió-utca 12, ajtó 4. 3163

SÜRGŐSEN megvételre keresek 4 vagy 5 méteres PIACI SÁTRAT, jó állapotban. Cím a kiadóban. 3164

KÉTSZEMÉLYES rókamiel teljeseen új eladó és egy cimbalom. Postakeret-utca 14. 3-5-ig. 3169

ELADÓ erős, négykerékű gyermekbicikli 2000 lejért. Külmonositor 35. Dénes. 3171

ELADÓ új szürke, modern zakóöltöny, erős termetre és egy felöltő. Dózsa György-utca 27, hátul az emeleten. 3166

ELADÓ 6 voltos Lugos akkumulátor. Széchenyi-tér 31. Vele. 3154

FINOMKIVITELŰ kombinált szoba eladó. Beethoven (volt Andrei Barsan)-utca 12. Kövespad. 3152

SINGER karikahajós süllyesztős varrógép, négy díofa ebédlőszék, öntöttvas zománczott fürdőkád eladó. Ion Ghica-utca 24. Rákóczi-negyed. 3151

ELADÓ egy Eipel-Ford kocsi és egy 720-as Happer szilazattal. Fodornál, Dej, Republici-utca 17. F

INGATLAN-LAKAS

KÉTSZER két szoba, teljes komfortos önálló villa eladó. Telefon: 1433. 3090

ÖRÖKLAKÁS, négy szobás, modern, központi fűtéssel azonnal eladó. Telefon: 1433. 3090

ELCSERÉLNÉM kolozsvári ingatlanomat budapesti vagy annak környékén. Megbizva: Kozák István, Mihai Viteazul (Széchenyi)-tér 31. 3307

DOHÁNY-utcában minden elfogadható árért eladó 2x1 szobakonyha, kerítél. Erdéklődni VULCAN ingatlanforgalmi, házasságközvetítő, másoló iroda, Molotov-utca 24 szám. 3135

KÉT, esetleg háromszobás komfortos jobb házat keresek megvételre, fő utcában, vagy annak környékén. Ajánlatokat „Három-négy-százezer” jelígre a kiadóba. 3160

MOLOTOV-úton keresek üzlethelyiséget. Ajánlatokat a kiadóba kérek. „Üzlet” jelígre. 3178

ELCSERÉLNÉM Horea-úti szobakonyhás lakásomat hasonlóval II-ik, vagy III-ik kerületben. Orvosi rendelőnek is alkalmas. Cím a kiadóban. 3183

NAGYVÁRADI kétszobás összkomfortos központi lakásomat elcserélném hasonló kolozsvári lakással. Cím a kiadóban. 3181

HÁZAT, házhelyet, öröklakást ha venni, vagy eladni akar, forduljon bizalommal GÖRÖG, ingatlanközvetítő irodához. Molotov (volt Deák Ferenc)-utca 1. Városházával szemben. 3304

MEGNYILT A

„MELODII” KERT

a Redut épületben (Unió-utca)

Kitűnő konyha Különleges fajborok

HARRY tánczenekara

FIGYELEM!

Öcskaruhákat veszek és eladok

Polák

Dávid Ferenc-utca 3 szám

POPULAR

MOZGÓ (volt ROYAL)

Közkívánatra!!!
Ujannon importált kópia!!!

VIVIANNE ROMANCE

lagragyozóbb alakításában

CARMEN

G. BIZET balhatalan műve után

Adriano Rimoidi — Jean Marais

CAP TOL és SELECT mozgó!

A. DUMAS világhírű regény'nek egyrészes amerikai filmváltozata

MONTE CHRISTO

VISSZATÉRÉSE

Főszerepben: LOUIS HAYWARD és BARBARA BRITTON

Előadások kezdete: SELECT: pontosan 3, 5, 7 és 9 órákor.
CAPITOL: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órákor.
Vas nap matiné: SELECT 11-ór, CAPITOL fél 12-k...